

ченъ отъ политическия животъ, той съ единъ замахъ биде поставенъ предъ задачата, самъ да си реди политическитѣ сѣдбини. Въ първитѣ и следващитѣ стѣпки въ политическия животъ, въ който той бѣ съвсемъ неопитенъ, редица тъмни черти, откърмени отъ робството, трѣбваше неминуемо да се проявятъ. Завистъ, злоба, интрига разпалватъ политическитѣ страсти, които сж съ голѣма дълбочина и сила и затова помрачватъ чувството на справедливостъ. Отначало изникватъ на идейна почва две партии, ала скоро тѣ, главно по лични причини, се цепятъ и роятъ, за да достигнемъ до изобилието на партийнитѣ племена и групи на вчерашното минало. Тия партии обхванаха съ партизанския си духъ почти цѣлиятъ народъ и упражниха въ нѣкои отношения гибелно влияние върху него. Охарактеризирана вече, интелигенцията навлѣзе въ тия партии и ги изпользуваше, за да се добере до по-добри служби или пѣкъ, чрезъ заемане на ръководни мѣста въ партията, търсѣше лични облаги. Така се развиха въ значителна степенъ кариеризмътъ и службогонството. Преливането отъ партия въ партия бѣше нѣщо обикновено; въ връзка съ това се зароди безхарактерността, непостоянството, лицемѣрието и изневѣрата. Тия партии започнаха да се интересуватъ отъ селото само, доколкото се нуждаеха отъ неговитѣ гласове по изборитѣ. За тая целъ тѣ си служеха съ обещания, които не изпълняваха, а често пжти и съ заплашвания и насилия. Грижи за културното и стопанско повдигане на селото почти не се полагаха. Така се увеличи значително разликата между селото и града. Като реакция на това отношение къмъ народа въ селата, започна да се проявява едно недовѣрие къмъ гражданскитѣ политически партии, още повече, че последнитѣ се взаимно обвиняваха и дискредитираха предъ народа. Това недовѣрие къмъ края на миналия вѣкъ се засили до такава степенъ, че въ 1899 година се основа селско-земеделско сдружение, което се прогласи за неутрално и си постави целта да просвѣщава и подига икономически българскитѣ селяни, и отъ което впоследствие, като му се поставиха и политически цели, изникна земеделския съюзъ. И понеже въ старитѣ партии ръководството бѣше въ ръцетѣ на интелигенцията, недовѣрието се насочи главно срещу нея. при все това болшинството отъ народа продължаваше да указва подръжката си на гражданскитѣ партии. Дойдоха войнитѣ, въ които народниятъ духъ се прояви въ старата си стихийностъ и мощъ. Благодарение на това ние имаме блѣскави военни резултати. Ала морално и ителектуално ние не бѣхме дорасли за тия успѣхи, затова ни липсваше истинска духовна култура, проникнати отъ народенъ духъ и облегнати здраво на него. И нашата ръководна интелигенция проигра тия голѣми успѣхи, въ резултатъ на което въ голѣма степенъ се яви безизходното стопанско положение и голѣмата идейна и материална покруса и безпжтица отъ края на грлѣмата война до днесъ. Това окончателно дискредитира интелигенцията предъ селото. Резултатитѣ сж известни.

Отъ една страна интелигенция, въ подавяващото си болшинство себична и отчуждена отъ народа, безъ всѣкаква духовна връзка съ него и затова безъ твърдостъ и духовенъ опоръ, единъ видъ овисна въ въздуха, а отъ другата страна народъ, обезвѣренъ въ своитѣ естествени водици и на пжтъ да загуби вѣра въ духовнитѣ ценности въобще, предъ чийто таинственостъ, загадъчностъ и сила той преди таеше такава голѣмо благоговѣние. Тая нерадостна картина на днеш-